

ATT KÖPA FOTOGRAFI

Det unika med fotografi som konstform är att vi alla kan relatera till den. Förutom det privata familjefotografiet så matas vi med den fotografiska bilden varje dag. Allt från reklamfotografi till konstfotografi. Vi har alla en insikt och uppfattning om ett fotografi. Det gör att det blir än mer intressant med fotografiska verk.

Att köpa och investera i fotografi är inte ett nytt fenomen. I Stockholm var Galleri Camera Obscura banbrytare när de öppnade sitt galleri 1977 (fram till 1983). Camera Obscura introducerade verk av betydande fotografer som Irving Penn, Brassai och Edward Weston.

Olika genrer inom fotografi

Att vara fotograf är helt olika beroende på vilken inriktning fotografen har. Man kan vara allt från press- till reklamfotograf. Det finns natur-, dokumentär- och modefotografer. Det finns också konstnärer som arbetar med fotografi som sitt medium.

Vad som anses vara konstfotografi har ofta diskuterats. Ibland kan också en fotograf ta bilder som inte är tänkta som konst men som senare klassificeras som konst. Ett exempel är Lennart Nilssons vetenskapliga bilder av vår kropp. Idag säljs de som konst även om det inte var syftet från början.

Förutsättningar för konstfotografin har förändrats. Historiskt har fotografer alltid ägnat sig åt egna konstprojekt. Inte sällan var motivet det som fanns i omgivningen. Fotografen sökte det avgörande ögonblicket. Det finns många fotografer som arbetar så även i våra dagar. Men idag är det också många konstnärer som väljer att arbeta med fotografisk teknik. Ofta är det konceptuella bilder som är arrangerade, där konstnären skapar och regisserar bilden. Det har lett till en helt ny fotografisk marknad.

Fotokonst på galleri

Sedan början av 1990-talet har det växt fram en ny marknad för konstfotografi. Utvecklingen att konstnärer börjar arbeta med fotografi har lett till att nutida konstfotografi blivit representerade på gallerier som traditionellt inte visade fotografi. Ofta konceptuella verk, i större format och i färg.

Fotografiet i sig är lätt att duplicera och det gör att det ibland kan vara svårt att kontrollera ett fotografis värde på marknaden. I och med den ökade representationen av fotografi på gallerierna, som har ett större behov av en kontrollerad marknad, så har användandet av nummerade upplagor ökat. Därför har många konstnärer idag en bestämd upplaga på sina verk. Även signeringen av verken har fått en ökad betydelse. Signeringen garanterar att konstnären har godkänt den faktiska printen. Signering säkerställer också en eventuell investering.

Teknik

Tekniskt har processen kring fotografiet utvecklats och förändrats enormt de senaste åren. Majoriteten av fotograferna/konstnärerna har gått över till digitala kameror. Mörkrummet har ersatts av bildbehandlingsprogram som Photoshop. Istället för traditionella fotografiska kopior är det allt oftare olika sorters utskrifter. En fotografisk utskrift med hög kvalitet har inte mindre värde än en traditionell silvergelatinkopia eller c-print. Men det är viktigt att utskriften är gjort på arkivbeständigt papper och arkivbeständigt bläck. De printar som förmedlas genom SVERIGES KONSTFÖRENINGAR och Centrum för fotografi är pigmentutskrifter på syrafritt lumppapper och som har en hållbarhet på över etthundra år.

Vad påverkar priset?

Priset på fotografiska verk kan variera kraftigt. Men man kan hitta bra kvalitet även till ett lägre pris. Men det finns olika sorters kvalitet. Det finns teknisk kvalitet men också en fotografisk kvalitet.

Det som framförallt bestämmer priset är vem som är upphovsmannen, som i all annan konst. En annan faktor som påverkar priset är om verket har en upplaga och hur stor den är. Ytterligare en faktor är om ett verk är signerat eller ej.

Men priset på fotografiska verk påverkas också av vilken teknik man använt sig av för att ta fram verket och då framförallt monteringen. Viss montering av fotografi är väldigt kostsam, t ex silikon monterad fotografi under glas.

Priset kan se helt annorlunda ut om det är en hög upplaga och produktionen av verket inte varit för kostsam. Att köpa ett mindre signerat verk i en hög upplaga av en intressant konstnär kan visa sig vara en bra investering.

Att investera i fotografi

Marknaden för fotografi har haft en otrolig prisutveckling. Auktionshusen säljer allt mer fotografi till allt högre summor. Ett exempel på hur priserna har utvecklats är en bild av Diane Arbus som man kunde köpa i Stockholm på Galleri Camera Obscura för 3 000 kr. Nyligen såldes en sådan bild på auktion i New York för 125 000 dollar. På de internationella konstmässorna har fotografiet fått en betydande plats. Enligt Hasse Persson, chef för Borås konsthall, så kan investering i kvalitetsfotografi ge bättre utdelning än aktier.

Men självklart har det ett värde vad man tycker om en viss bild och vad den betyder för den enskilde. Den betydelsen är inte mätbar utan en mer personlig uppfattning.

Anna Eriksson, curator och ordförande Centrum för fotografi

Teknisk fakta

C-print – traditionellt färgfotografi. Arkivbeständigheten bestäms av pappret.

Lambda – Det är en C-print som tagits fram från en digital bildfil istället för ett negativ. Det är samma papper och kemikalier som i en C-print.

Silicongelatin – Sv/V fotografi

Silikonmonterad plexi/glas – fotografi monterad dikt bakom plexi eller glas.

Pigmentutskrift - Pigmentbaserat bläck har framförallt betydligt längre hållbarhet. Den svarta färgen är t ex kol, vilket gör att svartvita utskrifter har en hållbarhet på hundratals år. Färgerna är något känsligare, men även om bilderna sitter uppe i rumsljus håller de drygt etthundra år om de är bakom glas.